

Täysistunto

Torstai 15.3.2018 klo 15.59—18.58

3.4. Suullinen kysymys asiakasmaksulainsäädännön uudistuksesta (Li Andersson vas)

Suullinen kysymys SKT 32/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Seuraavaksi vasemmistoliiton eduskuntarymän kysymys, edustaja Andersson.

Keskustelu

16.37 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Vuonna 2016 lähes 400 000 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksua päätyi ulosottoon. Kasvua edelliseen vuoteen on lähes 20 prosenttia, ja asiantuntijat arvioivat sen johtuvan muun muassa hallituksen tekemistä leikkauksista. Se kertoo karulla tavalla siitä, kuinka vähävaraisilla suomalaisilla ei ole varaa sairastaa tämän päivän Suomessa. Liian korkeat asiakasmaksut ovat keskeinen suomalaisen hoidon epätasa-arvoa lisäävä tekijä. Siksi on meidän mielestämme äärimmäisen erikoista, että hallituksen valmisteleva asiakasmaksulainsäädännön kokonaisuudistus toteutetaan eri aikataulussa kuin sote-uudistus. Ministeri Saarikko, miksi tämä asiakasmaksulainsäädännön uudistus tuodaan eduskuntaan muusta sote-uudistuksesta irrallisena vasta syksyllä, vaikka se on aivan keskeisesti sote-uudistukseen ja suomalaisen hoidon tasa-arvoon vaikuttava kysymys?

16.38 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos vasemmistoliitolle tämän asian esiin nostamisesta. On aivan selvää ensinnäkin todeta se kokonaisuus. Sote-uudistuksessa ja meidän kaikkien yhteisesti verorahoitettavilla sosiaali- ja terveydenhuollon palveluilla on isoin osuus käytännössä kaikesta siitä, mitä verorahoillamme toteutetaan. Puhumme yli 20 miljardista.

Asiakasmaksuilla kerätään tuloja näiden yhteisten palvelujemme järjestämiseen noin 1,4 miljardilla. Meidän kaikkien isoin rahoitustapa järjestelmään on veronmaksu. Asiakasmaksut ovat paljolti tällä hetkellä kuntien käsissä, ja lainsäädäntö, joka sitä sääntelee, sanelee asiakasmaksuille maksimimäärän, jota voidaan säätää.

Mitä tulee siihen, että asiakasmaksulaki uudistetaan perässä, oleellista on se, että se astuu voimaan yhtä aikaa koko uudistuksen kanssa, ja vielä oleellisempaa on hallituksen linjaus: me olemme todenneet, että suomalaisia palveluita ei ole jatkossa tarkoitus rahoittaa voimakkaammin asiakasmaksujen kautta, vaan se kokonaissumma pidetään tuossa mitta-kaavassa, noin 1,4 miljardia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2018 vp

Puhemies Paula Risikko: Myönnän tässä vaiheessa vastauspuheenvuoron suoraan kysymyksen esittäjälle, koska sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksesta olemme eilen illalla keskustelleet ja jatkamme siitä myöhemmin.

16.40 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Syy, minkä takia haluttiin jatkaa tästä aiheesta, on se, että ne vastaukset, mitä eilen saatiin liittyen asiakasmaksulainsäädännön uudistamiseen, eivät tyydyttäneet vasemmistoliiton eduskuntaryhmää.

Kun huomioidaan asiakasmaksujen lisäksi myöskin omavastuut, on tämä kokonaissumma kyllä huomattavan paljon suurempi kuin 1,4 miljardia. Puhutaan melkein 15 prosentista sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisrahoituksesta. Hallituksen sote-matematiikka ei vakuuta. Me olemme nyt siirtymässä järjestelmään, jossa palveluiden markkinaehtoisaminen osaltaan nostaa sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia. Kustannuksia nostaa myöskin se, että verorahoitteisten palveluiden piirissä olevien suomalaisten määrä kasvaa, kun tällä hetkellä yksityisiä palveluita omaan laskuun käyttävät suomalaiset jatkossa käyttävät näitä yksityisiä palveluita veronmaksajien piikkiin. Miten sitten, ministeri Saarikko, on mahdollista sanoa, että asiakasmaksujen osuutta rahoituksesta ei aiota korottaa? Voitteko vakuuttaa kaikille pienituloisille suomalaisille, [Puhemies: Aika!] että kenenkään omavastuut tai asiakasmaksut eivät nouse tämän sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä?

16.41 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Asiakasmaksujen osalta on kaksi merkittävää reunaehtoseikkaa, jotka pitää tunnistaa ja ollakin eduskunnan tiedossa, kun tätä isoa uudistusta käsitellään.

Niistä ensimmäisen totesin: Hallituksella ei ole tavoitteita jatkossa jotenkin vahvistaa tätä meidän sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmän rahoitusta keräämällä ihmisiltä enemmän maksuja. Se nykyinen maksutaso, noin 1,4 miljardia, halutaan pitää sellaisenaan, se osuus, mitä kerätään vaikkapa käynneillä terveyskeskuksessa, ja niistä maksuista jotkut kunnat ovat aivan perustellulla tavalla tiettyjä väestönosia, kuten vaikkapa veteraanikansalaisia tai työttömiä, vapauttaneet.

Toinen osuus on se, mistä huomasin, että eilisessä keskustelussa muodostui ehkä väärä käsitys joistain käyttämistänne puheenvuoroista. Meni ihminen yksityiselle tai julkiselle palveluntuottajalle — niihin palveluihin, joihin laki antaa hänelle oikeutuksen — asiakasmaksut ovat samat, ja asiakasmaksun kerää maakunta, ei yksityinen firma. [Suna Kymäläinen: Kuka päättää?]

Kysymyksen käsittely päättyi.